

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 152/2014-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. júna 2014 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka a zo sudcov Milana Ľalíka a Marianny Mochnáčovej v konaní o sťažnosti J. S., zastúpeného advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, L. Novomeského 25, Pezinok, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C/813/2008 takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C/813/2008 porušil základné právo J. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Pezinok p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C/813/2008 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. J. S. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 269,58 € (slovom dvestošesťdesiatdeväť eur a päťdesiatosem centov), ktorú je Okresný súd Pezinok p o v i n n ý vyplatiť na účet ich právnej zástupkyne JUDr. Emílie Korčekovej, L. Novomeského 25, Pezinok, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 152/2014-15 zo 26. marca 2014 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C/813/2008.

2. Sťažovateľ svoju sťažnosť odôvodnil tým, že „... *bol vo veci vypočutý Okresným súdom Bratislava III dňa 27. 09. 2007...*“.

Sťažovateľ poukázal na svoj nepriaznivý zdravotný stav spôsobený poruchou „... kongenitívnych funkcií, diagnostikovanej poruche pamäti... brániacich mu k plnohodnotnej účasti na pojednávaniach...

Porušovateľ vo veci nekoná dostatočne plynulo, nekoná efektívne, ním činené úkony vo veci samej sú krajne náhodné a zmätočné, koná ad hoc s výraznými časovými odstupmi –

1/2 roka, nesúrodo a sporadicky, nezabezpečil dôkazy navrhované sťažovateľom a spisy od iných orgánov...

Teda vo veci pôvodného návrhu navrhovateľa zo dňa 08. 12. 2006 porušovateľ udržiava neprípustne sťažovateľa v obave o výsledok jeho svojvoľného a nespravodlivého konania - už viac ako 6 rokov a 10 mesiacov... Sústavne sa zaoberá iba zmenami žalobného návrhu bez zabezpečenia a poskytnutie efektívnej a účinnej ochrany účastníkovi konania...“.

3. Sťažovateľ je toho právneho názoru, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu jeho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, „*nakoľko dĺžka doterajšieho konania nespĺnila požiadavku primeranej lehoty*“.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby o jeho sťažnosti nálezom rozhodol tak, že vysloví porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C/813/2008, prikáže okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C/813/2008 konať bez zbytočných prietáhov, prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 6 500 €, ktoré je okresný súd povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezov a prizná sťažovateľovi úhradu trov v konaní pred ústavným súdom.

5. Svoju žiadosť o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodnil tým, že „*.... Stav neistoty a bezmocnosti sťažovateľa o výsledok konania zapríčinený Okresným súdom... trvá... už viac ako 6 rokov a 10 mesiacov... Konanie nadobudlo charakter odmietnutia spravodlivosti...“.*

6. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci podaním zo 14. apríla 2014 písomne vyjadril okresný súd listom sp. zn. Spr. 3105/2014.

6.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol spôsob vybavovania sťažnosti sťažovateľa na prietahy v konaní a zároveň priložil aj vyjadrenie zákonného

sudcu k predmetnej sťažnosti, v ktorom je uvedená stručná chronológia vykonaných procesných úkonov vo veci.

6.2 Sťažovateľ k vyjadreniu okresného súdu nezaujal stanovisko.

7. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia práv podľa označených článkov ústavy a dohovoru. Prerokovanie sťažnosti na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie veci (napr. I. ÚS 157/02, I. ÚS 66/03).

II.

8. Ústavný súd z obsahu sťažnosti, k nej pripojených písomností a zo spisu okresného súdu sp. zn. 5 C/813/2008 zistil, že je vedené súdne konanie vo veci ochrany osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, v ktorom sťažovateľ má postavenie odporcu. Žalobný návrh bol podaný 18. decembra 2006 na Okresnom súde Bratislava III (ďalej len „okresný súd 1“) M. K. (ďalej len „navrhovateľ“), ktorý bol zaevidovaný pod sp. zn. 11 C/179/2006.

Následne vo veci boli vykonané tieto procesné úkony:

- 8. januára 2007 navrhovateľ podal návrh na vydanie predbežného opatrenia,
- 8. februára 2007 okresný súd 1 vydal uznesenie č. k. 11 C/179/2006-33, ktorým návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietol,
- 8. februára 2007 okresný súd 1 vyzval navrhovateľa na doplatenie súdneho poplatku,
- 21. februára 2007 sa sťažovateľ vyjadril k podanému žalobnému návrhu,
- 14. marca 2007 navrhovateľ podal návrh na zmenu žalobného petitu a žiadosť o skoré nariadenie termínu súdneho pojednávania,
- 30. marca 2007 navrhovateľ zaplatil doplatok súdneho poplatku,

- 4. apríla 2007 okresný súd 1 vydal uznesenie č. k. 11 C/179/2006-50, ktorým pripustil zmenu návrhu na začatie konania,
- 17. apríla 2007 sa sťažovateľ vyjadril k zmenenému petitu žalobného návrhu,
- 30. mája 2007 dal sudca kancelárii pokyn na nariadenie termínu súdneho pojednávania na 25. jún 2007,
- 22. júna 2007 navrhovateľ podal návrh na zmenu žalobného petitu,
- 25. júna 2007 okresný súd 1 vykonal súdne pojednávanie, sťažovateľ sa ospravedlnil z neúčasti na súdnom pojednávaní z dôvodu zahraničnej služobnej cesty, bol vypočutý navrhovateľ a pojednávanie bolo odročené na 27. september 2007,
- 27. septembra 2007 okresný súd 1 vykonal súdne pojednávanie, bol vypočutý sťažovateľ a pojednávanie bolo odročené na 22. november 2007,
- 22. novembra 2007 okresný súd 1 vykonal súdne pojednávanie, sťažovateľ sa ospravedlnil z neúčasti na súdnom pojednávaní z dôvodu kolízie s iným súdnym pojednávaním, a z toho dôvodu pojednávanie bolo odročené na neurčito,
- v dôsledku reorganizácie súdov v Slovenskej republike dňom 1. januára 2008 bol spis zaslaný miestne príslušnému okresnému súdu na prerokovanie a rozhodnutie vo veci, kde bol zaevidovaný pod sp. zn. 5 C/813/2008,
- 9. januára 2009 sťažovateľ podal žalobný protinávrh a žiadal o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.
- 29. januára 2009 sťažovateľ požiadal okresný súd o zaslanie príloh, ktoré založil navrhovateľ do spisu a navrhol vykonanie dokazovania vypočutím označených svedkov,
- 11. februára 2009 okresný súd vyzval sťažovateľa na predloženie listinných dôkazov k žiadosti o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a predloženie „Potvrdenia o osobných, majetkových a sociálnych pomeroch“,
- 16. marca 2009 sťažovateľ predložil okresnému súdu „Vyhlásenie o osobných, majetkových a sociálnych pomeroch“,
- 23. marca 2009 navrhovateľ požiadal okresný súd o nariadenie termínu súdneho pojednávania,
- 1. apríla 2009 okresný súd vydal uznesenie č. k. 5 C/813/2008-282, ktorým priznal sťažovateľovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov,

- 14. apríla 2009 dal sudca kancelárii pokyn na nariadenie termínu súdneho pojednávania na 10. september 2009,
- 8. júna 2009 sťažovateľ predložil okresnému súdu listinné dôkazy,
- 20. júla 2009 sa navrhovateľ vyjadril k protinávru sťažovateľa,
- 10. septembra 2009 okresný súd nevykonal súdne pojednávanie, pretože navrhovateľ i sťažovateľ sa ospravedlnil z neúčasti na súdnom pojednávaní z dôvodu kolízie s iným súdnym pojednávaním, pojednávanie bolo odročené na 19. január 2010,
- 14. januára 2010 sťažovateľ navrhol vykonanie dokazovania a zároveň sa ospravedlnil z neúčasti na súdnom pojednávaní z dôvodu kolízie s iným súdnym pojednávaním,
- 19. januára 2010 okresný súd spísal zápisnicu zo súdneho pojednávania, navrhovateľ predložil súdu listinné dôkazy a pojednávanie bolo odročené na 11. máj 2010,
- 7. mája 2010 sa sťažovateľ ospravedlnil z neúčasti na súdnom pojednávaní z dôvodu práceneschopnosti, o čom predložil lekárske potvrdenie,
- 10. mája 2010 sťažovateľ navrhol vykonanie dokazovania,
- 11. mája 2010 okresný súd spísal zápisnicu zo súdneho pojednávania, navrhovateľ predložil súdu listinné dôkazy a pojednávanie bolo odročené na 29. júl 2010,
- 14. júna 2010 okresný súd zisťoval zdravotný stav sťažovateľa u jeho ošetrojúceho lekára a či mal povolené vychádzky počas práceneschopnosti,
- 2. júla 2010 ošetrojúci lekár sťažovateľa okresnému súdu oznámil, že sťažovateľ má povolené vychádzky počas práceneschopnosti a uviedol ich presný rozpis,
- 20. júla 2010 sa sťažovateľ ospravedlnil z neúčasti na súdnom pojednávaní z dôvodu pretrvávajúcej práceneschopnosti, o čom predložil lekárske potvrdenie,
- 29. júla 2010 okresný súd nevykonal súdne pojednávanie, pretože navrhovateľ bez ospravedlnenia sa nezúčastnil súdneho pojednávania, sťažovateľ sa ospravedlnil z neúčasti na súdnom pojednávaní z dôvodu kolízie s iným súdnym pojednávaním, pojednávanie bolo odročené na 28. október 2010,
- 4. októbra 2010 okresný súd zrušil nariadené súdne pojednávanie z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne,

- 22. októbra 2010 Okresné riaditeľstvo Policajného zboru, odbor justičnej a kriminálnej polície, oddelenie justičnej polície v Pezinku požiadalo okresný súd o zaslanie listinných dôkazov,

- 3. januára 2011 okresný súd zaslal požadované listiny Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru, odboru justičnej a kriminálnej polície, oddeleniu justičnej polície v Pezinku,

- 8. februára 2011 okresný súd zisťoval zdravotný stav sťažovateľa u jeho ošetrojúceho lekára, či trvá jeho práceneschopnosť a či sa môže zúčastniť súdnych pojednávaní,

- 17. februára 2011 ošetrojúci lekár sťažovateľa okresnému súdu oznámil, že nedoporučuje sťažovateľovi účasť na súdnych pojednávaniach,

- 22. augusta 2011 dal sudca kancelárii pokyn na nariadenie súdneho pojednávania na 18. november 2011,

- 16. novembra 2011 sa sťažovateľ ospravedlnil z neúčasti na súdnom pojednávaní z dôvodu práceneschopnosti, o čom predložil lekárske potvrdenie,

- 18. novembra 2011 okresný súd spísal zápisnicu zo súdneho pojednávania, navrhovateľ bol prítomný, sťažovateľ bol ospravedlnený z neúčasti, pojednávanie bolo odročené na 9. marec 2012,

- 6. marca 2012 sa sťažovateľ ospravedlnil z neúčasti na súdnom pojednávaní z dôvodu práceneschopnosti, o čom predložil lekárske potvrdenie,

- 9. marca 2012 okresný súd spísal zápisnicu zo súdneho pojednávania, navrhovateľ bol neprítomný, sťažovateľ bol ospravedlnený z neúčasti, pojednávanie bolo odročené na 13. jún 2012,

- 5. júna 2012 sa sťažovateľ ospravedlnil z neúčasti na súdnom pojednávaní z dôvodu kolízie s iným úkonom (výsluch) na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Trnave, o čom predložil písomné predvolanie,

- 13. júna 2012 okresný súd spísal zápisnicu zo súdneho pojednávania, navrhovateľ bol neprítomný, sťažovateľ sa z neúčasti ospravedlnil a pojednávanie bolo odročené na 16. november 2012,

- 11. septembra 2012 okresný súd si overoval účasť sťažovateľa na úkonoch pred Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Trnave,

- 28. augusta 2012 navrhovateľ predložil listinný dôkaz a požiadal okresný súd o nariadenie termínu súdneho pojednávania,

- 28. septembra 2012 okresný súd dostal oznámenie o účasti sťažovateľa na úkonoch pred Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Trnave,

- 16. novembra 2012 okresný súd spísal zápisnicu zo súdneho pojednávania, účastníci sporu boli prítomní, pojednávanie bez prejednávania veci bolo odročené na 5. apríl 2013,

- 4. februára 2013 okresný súd vydal uznesenie č. k. 5 C/813/2008-402, ktorým vzájomný protinávrh sťažovateľa vylúčil na samostatné konanie, ktorý bol zaevidovaný pod sp. zn. 10 C/34/2013,

- 14. marca 2013 sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 5 C/813/2008-402,

- 15. marca 2013 okresný súd zrušil nariadený termín súdneho pojednávania z dôvodu podania odvolania sťažovateľa proti uzneseniu č. k. 5 C/813/2008-402,

- 18. apríla 2013 okresný súd predložil spis Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o podanom odvolaní, krajský súd prevzal spis 19. apríla 2013 a rozhodol o podanom odvolaní uznesením sp. zn. 14 Co/253/2013 dňa 23. apríla 2013 tak, že ho odmietol, spis bol 10. júna 2013 vrátený okresnému súdu,

- 10. septembra 2013 dal sudca kancelárii pokyn na nariadenie termínu súdneho pojednávania na 20. november 2013,

- 20. novembra 2013 sa sťažovateľ ospravedlnil z neúčasti na súdnom pojednávaní z dôvodu práceneschopnosti, o čom predložil lekárske potvrdenie,

- 20. novembra 2013 okresný súd spísal zápisnicu zo súdneho pojednávania, sťažovateľ bol z neúčasti na pojednávaní ospravedlnený, pojednávanie bez prejednávania veci bolo odročené na 19. február 2014,

- 14. februára 2014 sťažovateľ požiadal o odročenie pojednávania a ospravedlnil sa z neúčasti na súdnom pojednávaní z dôvodu práceneschopnosti, o čom predložil lekárske potvrdenie,

- 19. februára 2014 okresný súd spísal zápisnicu zo súdneho pojednávania a bez prejednávania veci pojednávanie odročil z dôvodu žiadosti sťažovateľa o odročenie pojednávania, pojednávanie bolo odročené na 7. máj 2014,

- 20. februára 2014 navrhovateľ predložil návrh na zmenu žalobného petitu,
- 21. februára 2014 okresný súd uznesením č. k. 5 C/813/2008-441 pripustil zmenu žalobného petitu predloženú navrhovateľom 20. februára 2014,
- 9. apríla 2014 sťažovateľ podal dovolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 5 C/813/2008-441.

III.

9. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia

štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 až 4 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

12. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

13. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého konania bolo posúdenie návrhu na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, v ktorom všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie

prerokovaná a skončená (§ 6 a § 100 ods. 1 OSP) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (napr. I. ÚS 142/03, I. ÚS 145/03, I. ÚS 158/04).

14. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav veci a platnú právnu úpravu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97 a iné) relevantnú na rozhodnutie. Po právnej stránke ide o štandardnú občianskoprávnu vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva.

15. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd zistil okolnosti, na základe ktorých sťažovateľ objektívne vzaté participoval na zistených priet'ahoch v konaní pred okresným súdom, i keď nie z jeho viny v dôsledku ospravedlnenia neúčasti na súdnych pojednávaniach z dôvodu práceneschopnosti a z dôvodu kolízie s inými úkonmi pred orgánmi činnými v trestnom konaní. Sťažovateľ tiež napr. podal bezdôvodné odvolanie proti uzneseniu č. k. 5 C/813/2008-402 zo 14. februára 2013, v dôsledku čoho nariadené pojednávanie 5. apríla 2013 bolo odročené a odvolací súd odvolanie odmietol.

16. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, a to či došlo k zbytočným priet'ahom v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu vrátane významu predmetného konania pre jeho účastníkov. Pokiaľ ide o postup okresného súdu, ústavný súd vychádzal nielen z hľadiska sťažovateľom namietaného obdobia zbytočných priet'ahov, ale aj z hľadiska celkového priebehu posudzovaného konania. V tomto ohľade zistil, že súdne konanie sa pred okresným súdom začalo postúpením veci z okresného súdu 1 dňom 1. januára 2008 a doteraz nie je právoplatne skončená. Ústavný súd sa preto priklonil k názoru sťažovateľa, že k zbytočným priet'ahom v konaní došlo, a to napriek tomu, že okresný súd sporadicky vykonával úkony (nariad'oval pojednávania, rozhodol o protinávru sťažovateľa a o návrhu na oslobodenie sťažovateľa od platenia súdnych poplatkov, rozhodoval o zmene žalobného petitu, zabezpečoval dôkazy a vykonával podporné úkony spojené s prerokovaním veci...). Jeho konanie bolo napriek tomu nekoncentrované a neefektívne. Svedčí o tom skutočnosť, že

opakovane nariaďoval súdne pojednávania, ktoré potom zasa odročil, i keď mal vedomosť od 17. februára 2011, že sťažovateľ trpí psychickou nemocou, ktorá podľa doporučenia odborného lekára nedoporučuje jeho účasť na súdnom pojednávaní. Pojednávanie 16. novembra 2012 odročil bez prejednávania. Na druhej strane okresný súd trpel neúčasťou navrhovateľa na pojednávaniach 29. júla 2010 a 13. júna 2012. Okresný súd v čase od 17. februára 2011, keď dostal správu od ošetrojúceho lekára, do 22. augusta 2011 v trvaní viac ako 6 mesiacov bol nečinný, pretože nevykonal žiaden procesný úkon.

17. Z vykonaných úkonov súdu teda vyplýva, že okresný súd vo veci sťažovateľa nekonal koncentrovane a bez zbytočných prietáhov. Vzhľadom na uvedené nepovažoval ústavný súd za potrebné poukazovať na jednotlivé obdobia nečinnosti okresného súdu, pretože celková doba viac ako 6 rokov, počas ktorej nebolo ani raz meritórne vo veci rozhodnuté, sama osebe osvedčuje dôvodnosť podanej sťažnosti. Ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre poukázal na to, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a to vtedy, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobie napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

18. Ústavný súd vzhľadom na všetky uvedené dôvody vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

19. Ústavný súd zároveň prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa čl. 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci vedenej pod sp. zn. 5 C/813/2008 bez zbytočných prietáhov, lebo konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené. Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

20. Ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie (čl. 127 ods. 3 ústavy, § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde). Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 6 500 € z dôvodov uvedených v bode 4 odôvodnenia tohto nálezu. Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že samotný sťažovateľ prispel k celkovej dĺžke napádaného konania v rozsahu nie nepodstatnom (pozri najmä body 7 a 15), a preto mu finančné zadosťučinenie nepriznal. V rámci tohto rozhodnutia bolo zohľadnené tiež zistenie ústavného súdu v rámci svojej rozhodovacej činnosti o podaniach sťažovateľa, resp. spoločnosti, ktorej je konateľom (zatiaľ viac než 60 sťažností), že sťažovateľ v obdobnej miere využíva svoje procesné práva v konaniach pred všeobecnými súdmi a následne podáva ústavnému súdu sťažnosti na zbytočné prietahy v týchto konaniach (porovnaj napr. I. ÚS 286/2013, I. ÚS 767/2013). Uvedené správanie sťažovateľa vyvoláva otázku, či jeho postup nemá znaky účelovosti (pozri tiež I. ÚS 30/2014). Preto dospel ústavný súd k názoru, že aj konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejedanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, príkaz okresnému súdu konať bezprietahovo a priznanie náhrady trov konania (bod 21) je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto neuznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 4.

21. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Úspešnému sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou. Advokátka vykonala 2 úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, spísanie a podanie sťažnosti 4. novembra 2013. Odmena za jeden úkon právnych služieb v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) vykonaných je 1/6 z výpočtového základu 781 €. Odmena za jeden právny úkon je teda 130,16 €, spolu s režijným paušálom 7,81 € predstavuje sumu 137,97 €

za jeden úkon. Odmena advokátke za poskytnuté služby v konaní pred ústavným súdom (za 2 úkony právnych služieb a 2 x paušálna náhrada) predstavuje celkovú sumu 275,59 €. Sťažovateľ uplatnil trovy právneho zastúpenia v nižšej sume, ako je vypočítaná podľa vyhlášky, preto mu ich v tejto výške aj priznal. Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

22. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2014